

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Nonii Marcelli Saiae A Roccha Gloriosa in septem Daudicos Psalmos pœnitentiales vulgò appellatos Oratoriæ Paraphrases

Saia, Nonio Marcello

Parisiis, 1558

Epistola nvnvptoria

urn:nbn:de:hbz:466:1-31647

A N T O N I O
T R I V V L T I O S. R. E.
C A R D I N A L I E T P R O P A V -
l o q u a r t o P o n t. M a x. a d H e n r i c ũ
2. R e g e m C h r i s t i a n i s. L e g a t o
d i g n i s. N o n i u s M a r c e l l u s
S a i a f œ l i c i t a t e m D.
& e x o p t a t.

N O N possum non valdè
contristari (Illustriss. &
Reuerendiss. Domine) in-
cidisse nos in hanc turbu-
lentissimam ætatem, in qua duo homi-
num genera potissimum cernimus de
Euangelio multa comminisci, quæ tan-
tum abest, ut sint illa euangelica, ut ad
ipsum IESV CHRISTI Euan-
gelium subuertendum omnino conspi-
rasse videantur. Vnum etenim est ad eò
incredulum, ut nullis argumētis addu-

a 2 ci,

EPISTOLA

ci, aut saltem cōmoueri possit, ut Euangelio (quod quidem est tot martyrum sanguine consignatum, infinitis prodigijs, & miraculis, atque Apostolorum prædicatione confirmatū, ratione deinde multiplici sanctissimorum hominum comprobatum, calorū denique commotionibus, elementorum etiam motibus, postremò tandem ipsorum demonum confessione miris modis illustratū) fidem ullam habeat. Alterum verò est, quod cū Euangelium spiritu sancto suggerente ab Euangelistis scriptū esse non neget, & de eius veritate nihil addubitet præcepta tamen euangelica ita contemnit, ut non secus vitam instituat atque illi, qui nihil omnino credunt Euangelio. Vtriusque etenim generis insaniam, & delirium, in hac parte maximum, quis pius æquo animo ferat? aut quis bene sanus non vehementer contristetur in hac incidisse tem-

tem-

tempora, non bellicis tantum motibus
 quaquaversum perturbatissima, sed
 etiam tot fanaticis opinionibus de ve-
 ra pietate miris modis afflictata? Illud
 tamen hominum genus in Ecclesia Dei
 est multo perniciosius, quod cum crede-
 re videatur Evangelio, ita improbe vi-
 tam informat, ut quiduis potius esse
 iudicari possit, quam fidelis. Nimirum
 fidelis esse non potest, qui fidei opera
 quae Deus praescripsit, ut in illis am-
 bulemus ita contemnit, ut etiam ludi-
 brio habeat. Immo Fidem, Spem, &
 Charitatem prorsus abnegavit, qui-
 cunque vitam eam ingreditur, quae pe-
 cudibus est similior, quam animali ul-
 li, usum rationis habenti: Cuius gene-
 ris homines sunt hac nostra tempestate
 permulti nomine duntaxat Christiani
 re autem paucissimi. Quid plura? Ge-
 nus illud utrumque in viam iniquita-
 tis delapsus est, nec à tanto errore re-

EPISTOLA

si piscere, nec à peccatorum nexibus
pœnitentia (quam nihili facit) ieiunio,
& oratione dissolui curat, à labore po-
tius ad supplicium, quàm ad mercedem
accedere, & Mundo potius, quàm
Deo deseruire exoptans. Hinc (ut ar-
bitror) orbis Christiani impij tumultus
in peius quotidie gliscentes exorti sunt.
Hinc hæreses, & diuersæ sectæ pullu-
larunt, & ad animarum miserorum ho-
minum internecionem quotannis pul-
lulant. Hinc Europa parua mūdi pars
in quam Christiana Religio ob deper-
ditam Asiæ partem se contraxerat, se-
ctarum, & schismatum perniciosis dis-
sidijs miserè dissecta videtur. Hinc
etiam in malorum omnium (sic per-
mittente Deo) castigationem confla-
tum est vix sanabile dissidium inter
præcipuos Christiani orbis monarchas,
ut ferè nullam orbis nostri portionem,
à bellis, à cadibus, à prædonibus, ab in-
cen-

cen-

cendijs, adulterijs, incestibus & virgini-
 num raptibus immunis esse conspiciat-
 tur. Atque interim ipsis principibus
 sic tumultuantibus Turcarum impera-
 tor in Christianorum ruinam suam ita
 dilatat imperium ut vix hominum
 posthac auxilio, sed Dei tantum mise-
 ratione, & singulari beneficio impedi-
 ri queat. Sed quomodo Deus ille Opt.
 Max. impediet, auxiliūque homini-
 bus præstabit, nisi inuocatus? Sed inuo-
 cantem quomodo exaudiet, si pollutus
 labijs, & corde impuro inuocationem
 fecerit? Inuitandi sunt igitur paucissi-
 mi illi Christicola, ut purgati prius ab
 eorum peccatis, & noxis pœnitentia,
 illa inquam, quæ contritionem, sacra-
 mentalem confessionem, & satisfa-
 ctionem complectitur, Deum iugiter
 orantes inuocent, ut tandem exorent,
 quò sua pijsima misericordia per Ie-
 sum Christum eius filium dignetur hu-

EPISTOLA

milibus parcere, & debellare superbos,
sanctamque Rom. Eccl. conseruare, &
inter Christianos principes, qui infen-
sis animis inter se conflictantur pacem
immittere non dedignetur. Ad tantam
enim corruptissimorum morum luem,
& ambitionem emouendam validis
orationibus tanquam sapientissimis in-
cantamentis opus est. Ad quam rem
nos (etsi Mathematicis, & Philoso-
phicis disciplinis satis diu insudau-
imus) iugiter prospicientes sacras etiam
litteras iam dudum complexi sumus.
Ex quibus non quidem (ut arbitror)
oscitanter de toto nimirum Davidis
Psalterio selegimus Psalms septem,
quos scitissime Christiani Pont. & san-
cta Rom. Eccl. pœnitentiales appella-
runt. Habent enim quando mente cla-
ra, & pura decantantur virtutem non
tantum peccatoris corda molliendi, &
ad creatorem Deum penitus conuer-
tendi,

NUNCUPATORIA.

tendi, sed etiam ab orante, & illos humiliter decantante peccata expellendi, & expulsa in modulantis odium ponere. Postremò tandem horum Psalmodum ea virtus est, ut septem illas Psalterij cordas ex animo tangens, quicquid à Deo petierit non difficulter obtinere possit. Fœlix igitur homo, fœlix peccator, & pœnitens, si nulla prætermissa die ad Deum prostratus humili piæ mentis affectu per hos septem pœnitentiales Psalmodos adierit, & ad Prophetæ imitationem sibi peccata relaxari petierit. Ac quoniam (mea sententia) omni propè oratione Psalmodos, & ante alia illos, qui pœnitentiales dicuntur efficaciores esse arbitror, ad orantium maiorem intelligentiam, maioremque cordis compunctionem, in ipsos septem Psalmodos oratorias paraphrases (iuxta mei talenti gratiam) scribere volui. Quas quidem cum in
 lucem

EPISTOLA

lucem emittere decreuissem cui potissimum Principi, & Christiano Præsuli dedicarem diu apud me cogitans, tu solus mihi occurristi (Illustriss. ac Reuerendiss. Antistes) in cuius nomen istæ meæ (qualescunque sunt) lucubrationes publicum reciperent. Idq; multis nominibus lubentissimè à me susceptum, atque factum est, tum quòd te à multis annis tanquàm meum patronum, & Mæcenatem esse proposui, tum quòd Nouum, & Theologicum opus Nouo legato, & Cardinali eoque Theologo integerrimo dedicandum esse existimaui. tum etiam quòd istæ nostræ Oratoricæ paraphrases si tuis auspicijs exirent in manus hominum, huberiores fructum allatura viderentur. Ac eò magis quòd te ad huius Cardinalatus fastigiũ (ut optimi quiq; norunt) non ambitio, non ullus fauor humanus, sed summi numinis voluntas euexerit. Qua de re
 fa-

NVNCVPATORIA.

factum est ut honoris ergò tu unus ex
 multis ad pacem componendam inter
 Christianis. Henricum Galliarum,
 & Philippum Hispaniarum Reges
 à Paulo quarto Pont. Max. in Gal-
 liam mittereris, Atque tuus in Regiam
 Parisiorum aduentus ita omnium ani-
 mos satis diu afflictos erexit, ut ne-
 mo iam sit, qui non speret futurum,
 discussis harum rerum concussarũ tem-
 pestatibus quo minus pax omnibus
 semper exoptatis. & tranquillitas,
 quæ non ita dudum fuit in Europeo
 orbe, eidem per te restituatur. Promit-
 tunt enim hoc ipsum nobis non modi-
 cæ rerum coniecturæ, eruditio in primis
 tua non vulgaris, morum item integri-
 tas à primis annis hucusque spectata
 cunctis, senectus quoque summi Pon-
 tificis, quæ aliò dignè quàm ad Christi
 gloriam, & Christianæ pietatis profe-
 ctum spectare certè non potest, cuius
 qui-

EPISTOLA

quidem cum utroque Rege nunc consentio sua authoritate, & potentia te veluti sequestrum tantarum rerum, ac Regi Christianiss. per familiarem multum iuuabit, ut possis id ipsum efficere Deo nimirum sic permittente, & multiplicatis populi orationibus concedente, quod optimum futurum, & toti Christianitati commodum iudicabis. Sed ut aliquando epistola huic nostrae finem imponam (Illustriss. & Reuerendiss. Domine) hoc unum oro, & unà cum uniuerso populo Christiano abs te expecto, ut arrepto Dauidico Psalterio, atque tactis eiusdem septem Psalterij fidibus paraphrastibus, eam melodiam coram Christianiss. Rege concinas, quæ ipsius animum ad optima quæque promptissimum æquissimis legibus & salutari pace suis aduersarijs conciliet. Quò tandem cum Pont. ipso, & uniuersis principibus catholici-

cis

NVNCVPATORIA.

*cis sine molestia possit infinitas propè,
 & fanaticas de Religione, veraque
 pietate opinationes ante pauculos an-
 nos instigante diabolo enatas funditus
 extirpare, atque eadem opera præeunte
 Pont. Max. Reges, & Principes alios
 uniuersos cum suis populis singulari suo
 exemplo ad caelestium bonorum amo-
 rem ita inflammare, ut nihil posthac
 moliri velint, quod pacem uniuerso-
 rum concutiat, aut vlla ex parte Chri-
 sti religionem quoquo modo dissoluat.
 Eia igitur amplissime, ac Reuerendiss.
 Cardinalis perge quæso quod nuper
 optimis auspicijs (ut ego quidem au-
 tumo) cæpisti studiosè facere, constan-
 ter ut perficias. Dominus noster Iesus
 Christus, qui Pontificem Max. in hoc
 excitauit, ut te ad id numeris ante
 omnes præficeret, conatus tuos opti-
 mos, & voluntatem ita diriget ad glo-
 riam nominis sui, incrementa Ecclesiæ,
 Rei-*

EPISTOLA

Reiq;pub. salutem, magna cum tua
 laude, ut presentes homines mecum, &
 uniuersa posteritas tibi, tuoque nomini
 clariss. plurimum debere fateatur:
 Vale igitur, & Non. Marcellum tuum
 ita commendatum habeas, ut eum,
 fronte, qua ceteros tuos familiares se-
 renare, recreare, & adiuuare soles,
 aspicias, & adiuues, quod quidem
 aliquo si nutu cognouerit reliquas Da-
 uidici Psalterij paraphrasticas fides,
 quas tangere cepit, in lucem emittere,
 & tuo nomini dicare curabit. Iterum

in CHRISTO IESU

foeliciſſimè Vale, Ex Pari-

siorum Lutetia Nonis

Februarij.

M. D. LVIII.